

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT EN DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIEN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de inbetalinggeving van cultuurgooderen ter voldoening van de erfbelasting

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

In dit ontwerp van decreet wordt voorgesteld om de bestaande regeling om cultuurgooderen in betaling te geven ter voldoening van de erfbelasting aantrekkelijker te maken voor toekomstige erflaters, erfgenamen, legatarissen en begiftigden.

Dit ontwerp omvat volgende krachtlijnen:

- De definitie van cultuurgooderen die in aanmerking komen voor inbetalinggeving wordt toegespitst op erfgoed waarvan de verwerving een bijzondere verrijking betekent voor de publieke collecties in Vlaanderen;
- Een toekomstige erflater kan de Vlaamse Regering verzoeken om te verklaren dat bepaalde cultuurgooderen in aanmerking komen voor inbetalinggeving;
- Voor in betaling gegeven cultuurgooderen wordt een verhoging toegekend van 20% van de waarde;
- De schulden waarvoor een inbetalinggeving mogelijk is, worden uitgebreid tot de toebehoren van de invorderbare erfbelasting;
- De procedure die doorlopen moet worden om cultuurgooderen in betaling te geven, wordt vereenvoudigd. De inhoudelijke advisering van de Vlaamse Regering zal gebeuren door de Topstukkenraad.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Het Regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering (30 september 2019) kondigt de modernisering aan inzake de bestaande regeling wat betreft de inbetalinggeving van cultuuroederen ter voldoening van de erfbelasting:

We werken een modernisering uit van de reeds bestaande regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken om zo de collectie van de Vlaamse Gemeenschap met topstukken en sleutelwerken te verrijken (Regeerakkoord p.126).

In de beleidsnota Cultuur en in de beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024 werd dit vertaald in volgende doelstellingen:

1. Beleidsnota Cultuur 2019-2024

OD. C.1.4. We borgen en ontsluiten het geheugen van de samenleving

In uitvoering van het Regeerakkoord zal ik, samen met de minister bevoegd voor Financiën en Begroting, een decreetvoorstel formuleren voor een meer performante regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken ter betaling van de erfrechten (RA, p. 126). Om dit beleid zo goed mogelijk te focussen zullen enkel 'topstukken' en 'sleutelwerken' voor collecties met uitstraling op Vlaams en/of internationaal niveau daarvoor in aanmerking komen. Dit voorstel zal leiden tot aanpassingen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit en in het Topstukkendecreet.

2. Beleidsnota Financiën en Begroting 2019-2024

In samenwerking met de Vlaamse minister, bevoegd voor cultuur, werken we ook een modernisering uit van de reeds bestaande regeling inzake de inbetalinggeving van kunstwerken om zo de collectie van de Vlaamse Gemeenschap met topstukken en sleutelwerken te verrijken.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

B.1 Beslissing Vlaamse Regering van 15 juli 2022

Op 15 juli 2022 heeft de Vlaamse Regering beslist haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de inbetalinggeving van cultuuroederen ter voldoening van de erfbelasting. (VR 2022 1507 DOC.0902/1, DOC. 0902/2, DOC. 0902/3, DOC. 0902/4 en DOC. 0902/5).

De Vlaamse Regering besliste tevens om de Vlaamse minister, bevoegd voor de cultuur, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

In uitvoering van deze beslissing werd de Raad van State op 18 juli jl. gevraagd een advies te willen verlenen bij het hiervoor vermelde voorontwerp van decreet.

B.2. Het advies van de Raad van State

De Raad van State gaf advies met nummer 71.958/3 op 3 oktober 2022.

In dit advies maakt de Raad van State een aantal opmerkingen. Om hieraan tegemoet te komen werden een aantal wijzigingen aangebracht in het ontwerp van decreet en de memorie van toelichting, dewelke hierna worden besproken.

1. Vormvereisten

- Randnummer 4.

De Raad van State merkt het volgende op:

“Het voorontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/055 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 14 juni 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming¹ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting waarin artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet.

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.”

Repliek:

Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad van 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

Deze opmerking van de Raad van State noopt derhalve niet tot een aanpassing van het ontwerp van decreet.

2. Algemene opmerkingen

- Randnummer 5.7.

De Raad van State geeft in haar advies (randnummer 5.1 tot en met 5.6) aan dat de beperking van de voorgestelde regeling tot topstukken en sleutelwerken en de waardevermeerdering van 20% ten opzichte van de waarde van het cultuurgoed op het ogenblik van de nalatenschap, redelijk is verantwoord en bijgevolg bestaanbaar is met het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

De Raad van State merkt vervolgens in randnummer 5.7 het volgende op:

“Er moet evenwel een voorbehoud worden gemaakt bij het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 1, eerste lid, 3° en 4°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (artikel 8 van het voorontwerp), in zoverre die bepaling het toepassingsgebied van de ontworpen regeling beperkt tot cultuurgoederen die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die met een kwaliteitslabel ingedeeld zijn bij het landelijke niveau met toepassing van artikel 24 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, en tot cultuurgoederen die een bijzondere verrijking kunnen betekenen voor de collectie van universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken die een kwaliteitslabel hebben met toepassing van artikel 7 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021.

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt kan de waardevermeerdering waarin wordt voorzien, worden aanvaard gelet op het gegeven dat het toepassingsgebied van de ontworpen regeling, zoals die voortvloeit uit het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wordt beperkt tot cultuurgoederen waarvan het wenselijk is ze binnen Vlaanderen te houden en waarvan het er de Vlaamse Gemeenschap veel aan gelegen is te vermijden dat ze op de markt worden gebracht en dat bij een veiling de uiteindelijke prijs veel hoger is dan de waarde bepaald door de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed.

Er moet evenwel worden vastgesteld dat luidens artikel 24 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, waar in het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 1, eerste lid, 3°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 naar wordt verwezen, de Vlaamse Regering collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel kan indelen bij het landelijke of bovenlokale niveau. Uit de ontworpen regeling vloeit voort dat enkel wanneer het cultuurgoed een bijzondere verrijking kan betekenen voor de collectie van collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties die met een kwaliteitslabel ingedeeld zijn bij het landelijke niveau, het in betaling kan worden gegeven. Hetzelfde geldt voor artikel 7 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, waar in het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 1, eerste lid, 4°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 naar wordt verwezen: de eerstvermelde bepaling maakt gewag van een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek, terwijl in de ontworpen regeling enkel de universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken worden vermeld.

Het verschil in behandeling dat hieruit voortvloeit moet kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Thans bevat de memorie van toelichting geen afdoende verantwoording. Wat de sleutelwerken betreft wordt immers veeleer de intrinsieke kwaliteit en het (historisch) belang van de cultuurgoederen zelf beklemtoond, niet zozeer die van de collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties waar die cultuurgoederen voor bestemd zijn.

Indien de ontworpen regeling wordt behouden, zal hiervoor alsnog in een degelijke verantwoording moeten kunnen worden voorzien.”

Repliek:

De Raad van State stelt onder randnummer 5.7 vast dat, waar het Cultureel erfgoeddecreet van 23 december 2021 bepaalt dat de Vlaamse Regering collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties

met een kwaliteitslabel kan indelen bij het landelijke of bovenlokale niveau, de voorgestelde regeling enkel van toepassing is op de bij het landelijke niveau ingedeelde organisaties. De “bovenlokale” organisaties komen niet in aanmerking voor deze regeling. Deze beperking dient gemotiveerd te worden omdat er anders, aldus de Raad van State, een inbreuk lijkt te zijn op het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Er werd voor gekozen om deze regeling enkel open te stellen voor de bij het landelijke niveau ingedeelde organisaties omdat het deze instellingen zijn die in hun collecties het belangrijkste erfgoed in publieke handen in Vlaanderen bewaren. In die zin is het dan ook logisch dat de schaarse middelen besteed worden voor de versterking van deze collecties. Het “verrijkingseffect” dat de verwerving van een topstuk of een sleutelwerk heeft op een collectie is immers het grootst wanneer in de bestaande collectie reeds belangrijk en collectiedragend erfgoed aanwezig is.

Het is verder ook zo dat deze instellingen beschikken over de vereiste kennis en over de vereiste infrastructuur die een goed behoud en een toereikende bewaring kunnen garanderen voor de waardevolle (zowel qua erfgoedbelang als pecuniair) cultuurgoederen die binnen deze regeling verworven worden door het Vlaams Gewest. Hetzelfde geldt voor de universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken. Bij de “bovenlokale” organisaties is dit minder het geval.

Er wordt tot slot opgemerkt dat de lijst van de bij het landelijke niveau ingedeelde organisaties een “open” lijst is en dat het steeds mogelijk is voor organisaties die nu ingedeeld werden bij het bovenlokale niveau om verder te groeien en op termijn erkend te worden als “organisatie van landelijke niveau”.

De Raad van State merkt in dit randnummer ook op dat in het artikel 7 van het Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021, waar in het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 1, eerste lid, 4°, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 naar wordt verwezen, de eerstvermelde bepaling gewag maakt van een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek, terwijl in de ontworpen regeling enkel de universiteitsarchieven en universiteitsbibliotheken worden vermeld.

Het is evenwel zo dat de erfgoedbibliotheken – voor zover deze niet ressorteren onder een universiteit - als collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties door het cultureel erfgoeddecreet krachtens artikel 24 eveneens ingedeeld kunnen worden bij het landelijke niveau. Per 1 september 2021 was dit het geval voor de erfgoedbibliotheekwerking van het KADOC, alsook voor het Letterenhuis en de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience. Ook voor de erfgoedbibliotheken werd er om de boven aangehaalde redenen gekozen om enkel de bij het landelijke niveau ingedeelde erfgoedbibliotheken toe te laten tot deze regeling.

Deze opmerking van de Raad van State noopt derhalve niet tot een aanpassing van het ontwerp van decreet.

3. Onderzoek van de tekst

- Randnummer 6.1.

De Raad van State merkt het volgende op:

“Uit het ontworpen artikel 18ter, tweede lid, van het decreet van 24 januari 2003 vloeit voort dat, in het geval er geen verzoek tot inbetalinggeving is geweest voorafgaand aan het openvallen van een nalatenschap, het advies van de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed over, onder meer, de waarde van het aangeboden cultuurgood bindend is voor de Vlaamse Regering.

Het vierde lid van dezelfde bepaling, waarin de hypothese wordt geregeld dat voorafgaand aan het openvallen van een nalatenschap een verzoek tot inbetalinggeving is aanvaard, bevat geen gelijkaardige precisering ten aanzien van het advies dat de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed in dat geval geeft over de waarde van het aangeboden cultuurgood. Aangenomen dat het niet de bedoeling is van de stellers van het voorontwerp dat het advies in dat geval niet bindend zou zijn, zou dat in die bepaling moeten worden verduidelijkt, bijvoorbeeld door te schrijven dat “de Raad voor die goederen enkel een bindend advies verstrekt over de waarde van de aangeboden cultuurgoodereren”.

Repliek:

Het advies van de Raad van State wordt gevolgd. In artikel 4 wordt in het ontworpen artikel 18ter, vierde lid, “advies” gewijzigd in “bindend advies”.

- Randnummer 6.2.

De Raad van State merkt het volgende op:

“In het ontworpen artikel 18ter, zevende lid, van het decreet van 24 januari 2003 wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de procedure nader te bepalen voor de afhandeling van het verzoek tot inbetalinggeving van cultuurgoodereren vermeld in artikel 3.4.3.0.2, § 1, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

In paragraaf 7 van de laatstvermelde bepaling (artikel 8 van het voorontwerp) wordt de Vlaamse Regering evenwel al gemachtigd om de procedure voor de afhandeling of intrekking van het verzoek nader te bepalen. Bijgevolg is de machtiging in het ontworpen artikel 18ter, zevende lid, van het decreet van 24 januari 2003 overbodig en kan ze worden weggelaten”.

Repliek:

Het advies van de Raad van State wordt gevolgd. In artikel 4 wordt de machtiging die was vermeld in het ontworpen artikel 18ter, zevende lid, geschrapt.

- Randnummer 7.2.

De Raad van State merkt het volgende op:

“Luidens het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 6, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wordt het verzoek tot inbetalinggeving geacht te zijn afgewezen als de Vlaamse Regering geen beslissing heeft genomen binnen vijf maanden na de kennisgeving van het verzoek door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie aan de Raad voor het behoud van het roerend cultureel erfgoed.

Aldus wordt een beroep gedaan op het procedé van de stilzwijgende beslissing.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft reeds herhaalde malen opgemerkt dat aan een stilzwijgende besluitvorming een aantal nadelen zijn verbonden. Zo is een dergelijk procedé in de eerste plaats niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid, al was het maar omdat een schriftelijke beslissing ontbreekt, wat tot bewijsproblemen aanleiding kan geven, en de stilzwijgende beslissing in beginsel niet op dezelfde wijze zal worden meegedeeld of bekendgemaakt als uitdrukkelijk genomen beslissingen, met alle gevolgen van dien voor de kenbaarheid en de aanvechtbaarheid van dergelijke stilzwijgende beslissingen. Meer bepaald houdt het procedé van de stilzwijgende beslissing hierdoor ook grotere risico's in voor een schending van de belangen van derden die op een impliciete, doch daarom niet minder verstrekkende wijze, in het gedrang kunnen komen. In de tweede plaats kan het procedé van de stilzwijgende beslissing in strijd komen met het algemeen belang, in zoverre een dergelijk procedé tot gevolg kan hebben dat impliciet beslissingen worden genomen zonder dat daarmee een zorgvuldige voorbereiding en afweging van alle betrokken belangen gepaard gaat. Ten slotte zijn die beslissingen uiteraard niet formeel gemotiveerd, wat de wettigheidscontrole erop kan bemoeilijken.

Het ontworpen artikel 3.4.3.0.2, § 6, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wordt dan ook op dit punt het best herzien."

Repliek:

Hierop kan vooreerst gerepliceerd worden dat aan deze werkwijze inderdaad enkele nadelen zijn verbonden, maar dat de Vlaamse Regering er zelf alle belang bij heeft om, gelet op de doelstelling van het decreet, tijdig een beslissing af te leveren. De in het ontwerp voorziene termijn van vijf maanden volstaat om tijdig een gefundeerde beslissing te kunnen nemen.

Daartegenover staat dat de procedure van inbetalinggeving kadert in een concreet successiedossier, waardoor een uiterlijke behandeltermijn noodzakelijk is. De Vlaamse Belastingdienst is immers gebonden aan redelijke termijnen in het kader van erfbelasting. Het bepalen van een termijn geeft de belastingplichtige alleszins een zicht op de duurtijd die de procedure maximaal in beslag kan nemen, hetgeen de rechtszekerheid eerder ten goede komt.

Ten tweede wordt beklemtoond dat de aanvrager in elke fase van het dossier op de hoogte zal zijn van de procedurele stand van zaken via een informatie-uitwisseling met de Topstukkenraad.

Tot slot werd er bij de redactie van artikel 3.4.3.0.2, § 6, eerste lid VCF al rekening gehouden met eerdere opmerkingen van de Raad van State inzake de stilzwijgende besluitvorming door in de ontworpen bepaling op te nemen dat de aanvrager een kennisgeving van het verstrijken van de termijn van vijf maanden zal ontvangen.

Dit blijkt uit de formulering van de tweede zin in artikel 3.4.3.0.2, §6, eerste lid, waarin wordt bepaald dat de erfgenaam, legataris of begiftigde binnen twee maanden na de kennisgeving van het verstrijken van voormelde termijn van vijf maanden, een aanvullende aangifte moet indienen bij de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie als het cultuurgoed deel uitmaakt van de nalatenschap.

Indien het cultuurgoed geen deel uitmaakt van de nalatenschap, dan zal er na het verstrijken van de termijn van vijf maanden meteen een aanslagbiljet worden verzonden. Daarin zal worden opgenomen dat het verzoek tot inbetalinggeving wordt afgewezen omdat de Vlaamse Regering geen beslissing heeft genomen binnen vijf maanden.

- Randnummer 8.

De Raad van State merkt het volgende op:

“Artikel 12 van het voorontwerp betreft de verwerking van persoonsgegevens die met de inbetalinggeving van cultuuroederen gepaard gaat. Dat artikel is als een autonome bepaling geconcipieerd en niet als een wijzigingsbepaling van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013. Die autonome bepaling ligt in het verlengde van het eveneens autonome artikel 82 van het decreet van 2 april 2021 ‘houdende diverse technische wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 en gerelateerde bepalingen’, waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 68.656/3 het volgende opmerkte:

“Gevraagd waarom artikel 82 van het voorontwerp als een autonome bepaling is geconcipieerd en niet als een wijzigingsbepaling van de VCF, antwoordde de gemachtigde het volgende: ‘In de nabije toekomst zullen er uniforme privacy-bepalingen worden opgenomen in de VCF, die van toepassing zijn op de volledige codex. Zij zullen ook van toepassing zijn op art. 3.3.5.0.1. VCF. Om deze reden werd dit artikel niet opgenomen in de VCF. Ook al is dit een autonome bepaling, doet dit geen afbreuk aan het feit dat dit artikel van toepassing is op de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 3.3.5.0.1. VCF. Het artikel verwijst immers verschillende malen expliciet naar artikel 3.3.5.0.1. VCF.’

De gevolgde werkwijze is niet bevorderlijk voor de transparantie van de regelgeving, aangezien de betrokken bepalingen van de VCF en de autonome bepaling van het voorontwerp zich niet bevinden in dezelfde tekst doch wel samen moeten worden toegepast. Die werkwijze kan dan ook maar worden gebillijkt voor zover de periode waarin deze situatie zich voordoet kort wordt gehouden. In het andere geval zal artikel 82 alsnog als een wijzigingsbepaling moeten worden geformuleerd teneinde in de VCF te worden geïntegreerd.”

Die opmerking geldt eveneens voor artikel 12 van het voorontwerp.”

Repliek:

Randnummer 8 van het advies van de Raad van State vergt op zich geen verdere aanpassing, maar er kan gerepliceerd worden dat alles in het werk wordt gesteld om de uniforme privacybepalingen zo spoedig mogelijk op te nemen in de VCF.

- Randnummers 9.1. en 9.2.

De Raad van State merkt het volgende op:

“9.1. In artikel 13 van het voorontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om met de regeringen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan die de mogelijkheid invoert voor het gewest waar de erfenis openvalt, om cultuuroederen die aanvaard worden ter betaling van de erfbelasting, over te dragen aan het andere gewest mits betaling van de waarde van de aanvaarde cultuuroederen aan het gewest waar de erfenis openviel.

Volgens de gemachtigde heeft “deze bepaling (...) tot doel om aan het Vlaamse Gewest de mogelijkheid te bieden om wanneer er zich belangrijk erfgoed bevindt in een nalatenschap die open valt in een ander gewest, deze te verwerven omwille van het culturele belang van het cultuuroed voor het Vlaamse Gewest.”

Gevraagd of de overdracht van cultuuroederen waarvan gewag wordt gemaakt bij wijze van verkoopovereenkomst zou gebeuren, verklaarde hij:

“De koop-verkoopovereenkomst is één van de mogelijke vormen onder dewelke deze samenwerking kan gebeuren. Daarnaast kunnen uit deze samenwerkingsovereenkomst ook andere vormen van samenwerking resulteren zoals bijvoorbeeld langdurige bruiklenen en ter beschikkingstellingen.

9.2. De ontworpen bepaling is evenwel overbodig. Uit artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijkt immers voldoende dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest hieromtrent een samenwerkingsovereenkomst kunnen sluiten. Overigens zal, aangezien het gaat om een samenwerkingsakkoord die de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest kan bezwaren, overeenkomstig het tweede lid van die bepaling sowieso de instemming van het Vlaams Parlement met dat akkoord vereist zijn.

Bijgevolg moet artikel 13 van het voorontwerp worden weggelaten.”

Repliek:

Het advies van de Raad van State wordt gevolgd. Hoofdstuk 5 “Overeenkomsten met andere gewesten”, bestaande uit artikel 13, wordt geschrapt.

Het ontwerp wordt nu na verwerking van het voormeld advies van de Raad van State aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor definitieve goedkeuring.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Een uitgebreide toelichting bij dit ontwerp van decreet werd opgenomen in de memorie van toelichting. De belangrijkste elementen worden hierna hernomen.

2.1. Probleemstelling

De Vlaamse Codex Fiscaliteit voorziet momenteel reeds de mogelijkheid om de erfbelasting te voldoen door de inbetalinggeving van kunstwerken. De regeling wordt echter zelden gebruikt doordat ze stroef is.

In tegenstelling tot in het buitenland is het in Vlaanderen een ondergewaardeerd instrument om de publieke collecties met sleutelwerken en/of topstukken te verrijken.

Voor de musea is dit nochtans een nuttig instrument. De budgetten van erfgoedbeherende instellingen zijn eerder beperkt zodat een verwerving van bijzondere collectiestukken via de markt niet vaak voorkomt.

Dit instrument is tevens nuttig omdat het de mogelijkheid biedt om via verwerving binnen deze regeling belangrijk erfgoed te bewaren voor toekomstige generaties binnen de Vlaamse Gemeenschap.

2.2 Beleidsmaatregelen en doelstellingen

Het voorliggende ontwerp van decreet omvat de volgende wijzigingen aan de regelgeving met betrekking tot de inbetalinggeving van cultuurgoederen ter voldoening van de erfbelasting:

2.2.1. Belasting waarvoor cultuurgoederen in betaling gegeven kunnen worden

Er wordt voorgesteld om de schulden waarvoor een inbetalinggeving mogelijk is, uit te breiden tot de erfbelasting en toebehoren.

2.2.2. Definitie van de cultuurgoederen die in betaling gegeven kunnen worden

Er wordt voorgesteld om de regeling toe te spitsen op cultuurgoederen waarvan de verwerving een duidelijke verrijking betekent voor het geheel van de publieke collecties in Vlaanderen, zijnde de 'Collectie Vlaanderen'. Het gaat dan om zowel cultuurgoederen (zowel individuele stukken als collecties) die beantwoorden aan de inhoudelijke criteria 'zeldzaam en onmisbaar' van het Topstukkendecreet (decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang) als 'sleutelwerken' voor collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel ingedeeld bij het landelijk niveau, of van de universiteitsarchieven of universiteitsbibliotheken.

2.2.3. Waarde van de cultuurgoederen die in aanmerking genomen wordt voor vereffening van de erfbelasting en toebehoren

Er wordt voorgesteld om voor wat de voldoening van deze belasting betreft, de cultuurgoederen te aanvaarden à rato van 120 % van de marktwaarde. Deze verhoging is van hetzelfde niveau als de toewijzingspremie die betaald zou moeten worden in geval van verwerving van de cultuurgoederen op openbare veiling.

2.2.4. Uitbetaling van het saldo in geval de aangenomen waarde van de cultuurgoederen het bedrag van de verschuldigde erfbelasting en toebehoren overstijgt

Erfgenamen, legatarissen en begiftigden lijken doorgaans niet geneigd om cultuurgoederen in betaling te geven indien de geschatte waarde van de cultuurgoederen hoger is dan de te betalen erfbelasting (en toebehoren). In het ontwerp van decreet wordt daarom voorgesteld om een 'saldo-regeling' in te voeren waarbij het saldo uitbetaald wordt aan de erfgenamen.

2.2.5. Verzoek tot inbetalinggeving door een toekomstige erflater

Er wordt voorgesteld om de erflater bij leven zekerheid te geven dat bepaalde cultuurgoederen na het overlijden van zijn nalatenschap in aanmerking komen voor inbetalinggeving en of na diens overlijden de bestemming kunnen krijgen die de erflater voor ogen heeft.

2.2.6. Uitbreiding van de adviesopdracht van de Topstukkenraad

De Topstukkenraad wordt aangeduid om de Vlaamse Regering binnen het kader van deze regeling te adviseren.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar de bijgevoegde memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Zie punt 3. A van de nota VR 2022 1507 DOC.902/1.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Zie punt 3. C van de nota VR 2022 1507 DOC.902/1.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Zie punt 3. D van de nota VR 2022 1507 DOC.902/1.

4. VERDER TRAJECT

Het voorliggende ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting worden, in naam van de Vlaamse Regering, ingediend bij het Vlaams Parlement. Een besluit van de Vlaamse Regering ter uitvoering van het ontwerp van decreet wordt ondertussen voorbereid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de inbetalinggeving van cultuurgooderen ter voldoening van de erfbelasting, en de bijbehorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed;

Matthias DIEPENDAELE